

Pedagoška psihologija

Razredni pouk

Spoznavni, učni, zaznavni stili

- **Stili spoznavanja** = razmeroma dosledne in trajne posebnosti posameznika v tem, kako sprejema, ohranja, predeluje in organizira informacije ter na njihovi osnovi rešuje probleme. Stili so izraz širših razsežnosti osebnostnega funkcioniranja, saj sodelujejo tudi čustveno-motivacijske plati osebnosti.
- **Učni stil** = soroden pojem, ki zajema tudi tipične strategije učenja ter cilje in pojmovanja učenja.
- **Stil zaznavanja** = označuje zaznavni kanal - čutilo (vid, sluh, tip...), ki mu posameznik daje prednost pri sprejemanju in notranji predstavitvi čutnih vtisov iz okolja.

Najpogosteje preučevani spoznavni stili

- **Odvisnost – neodvisnost od polja**
 - stopnja, do katere je posameznik zmožen obravnavati del polja ločeno od polja kot celote, ali stopnja, do katere je zmožen izločiti predmete iz organiziranega konteksta – v vsakdanjem jeziku je to stopnja njegove analitičnosti
- **Impulzivnost – refleksivnost**
 - impulzivni = učenci, ki se nagibajo k hitrim odgovorom z večjim številom napak
 - refleksivni = učenci, ki se počasneje odločajo in naredijo tudi manj napak

Zaznavni stili

- popularen in aktualen koncept
- najpogostejša klasifikacija:

VIDNI

- slikovno gradivo
- miselni vzorci
- izpiski s predavanj

SLUŠNI

- predavanja
- razprave s kolegi
- glasno povzemanje
- zvočni zapis

KINESTETIČNI

- izpisovanje
- podčrtovanje
- gibanje

Vloga čutnih kanalov pri učenju

*Šolar si zapomni 20 % tega, kar prebere,
30 % tega, kar sliši,
40 % tega, kar vidi,
50 % tega, kar pove,
60 % tega, kar preizkusi in
90 % tega, kar vidi, sliši, pove in preizkusi.*

Učne preference

- posameznikove preference različnih učnih oblik in okolja
- pomembno jih je ozavestiti

Učne preference

- *V katerem delu dneva ste najbolj učinkoviti? Ali vam vaša organizacija časa dopušča, da se učite v tem času? Kaj lahko naredite za to, da bi učenje čim bolj prilagodili vašemu osebnemu ritmu dnevne zmogljivosti?*
- *Kako načrtujete svoje učenje? Kako načrtujete odmore? Kaj lahko naredite, da boste tozadevno bolj učinkoviti?*
- *V kakšnem okolju se najlažje učite? Kje, s kom, s kakšnimi pripomočki? ...*

Napotki za učitelja

- Učitelj naj se zaveda značilnosti in posledic svojega prevladujočega stila in stila učencev.
- Prilagaja naj se večinskemu stilu učencev.
- Razširi naj svoj repertoar metod, postopkov, pristopov.
- Spodbuja naj ozaveščanje učnih preferenc pri učencih.
- Daje naj napotke za domače učenje, ki upoštevajo posebnosti stilov.

Izkustveno učenje

- Je oblika učenja, ki poskuša povezati neposredno izkušnjo (doživljanje), opazovanje, spoznavanje in ravnanje v neločljivo celoto.
- Ključna je celovita osebna izkušnja.
- Za to je potrebno izpeljati vse štiri faze kroga izkustvenega učenja. Ni pomembno, na kateri stopnji začnemo, pomembno je, kako jih povezujemo.

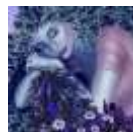
Kolbov krog izkustvenega učenja

Učni stili po Kolbu

- Vsako kakovostno učenje naj bi povezovalo 4 pole: (1) konkretnost – (2) abstraktnost, (3) razmišljujoče opazovanje, (4) aktivno poseganje.
- UČNI STILI:
 - AKOMODATIVEN (dejavnež)
 - ASIMILATIVEN (mislec)
 - DIVERGENTEN (sanjač)
 - KONVERGENTEN (preizkuševalec)
- Učni stili se razvijajo na osnovi človekovih zgodnjih izkušenj, osebnostnih lastnosti, izkušenj v času šolanja in oblikovanja poklicne kariere.

OPREDELITEV SPOZNAVNIH STILOV

AKOMODATIVNI STIL

- izvaja načrte
- se prilagaja okoliščinam
- usmerjen v akcijo
- probleme rešuje intuitivno
- zmožen tvegati

»DEJAVNEŽ«

- ⊖ zanemarljiva teorije
- nepotrpežljivost

KONKRETNA IZKUŠNJA

- izkustven pristop k učenju
- uči se na konkretnih primerih pravočasno »tu in sedaj«, čustveno obarvano
- usmerjenost v ljudi

DIVERGENTNI STIL

- ustvarja nove ideje
- miselno prožen
- presoja z različnih vidikov
- upošteva čustva, fantazije, vrednote
- interes za ljudi

»SANJAČ«

- ⊖ preveč »v oblakih«
- neuspešen v konkretni situaciji

AKTIVNO EKSPERIMENTIRANJE

- dejaven pristop k učenju
- preizkušanje novega, projektiranje
- ekstravertiranost

UČNE MODALITETE

RAZMIŠLJUJOČE OPAZOVANJE

- nepristranski pristop k učenju
- raje opazuje kot (so)deluje
- introvertiranost

KONVERGENTNI STIL

- aplicira ideje v praksi
- rešuje probleme z enim (najboljšim) odgovorom
- želi gotovost
- deduktivno mišljenje

»PREIZKUŠEVALEC«

- ⊖ reševanje napačnega problema
- neupoštevanje ljudi
- togost
- ozki interesi

ABSTRAKTN KONCEPTUALIZACIJA

- analitičen pristop k učenju
- logičen, razumski
- usmerjenost v stvari in simbole

ASIMILATIVNI STIL

- interes za teorijo
- gradnja teorijskih modelov
- povezovanje idej
- induktivno sklepanje

»MISLEC«

- ⊖ zaprt v »slonokoščeni stolp«
- brez interesa za ljudi, za aplikacijo idej

Značilnosti pripadnikov različnih učnih modalitet in stilov (povzeto po Kolbu, 1984)

Metode izkustvenega učenja

- Osrednje: simulacije, igranje vlog, socialne igre, skupinska interakcija, telesno gibanje, sproščanje
- Podporne: opazovanje procesa, čas za razmislek, fantaziranje in vizualizacija, terenske izkušnje, ekskurzije, metoda primerov, metoda projektov, uporaba avdiovizualnih sredstev.
- V izobraževanju učiteljev: mikropouk